

Literatura:

- Pilar, G., (1876.): Izvodi iz zapisnika, Rad JAZU, 35, 183-184, Zagreb.
 Tučan, F., (1930.): Mišo Kišpatić (Prikaz života i rada). Rad JAZU, 238 (Matem. prir. razr. 73), 97-271, 1 sl., Zagreb.
 Barić, Lj., (1965.): Mineralogisch-petrographisches Museum in Zagreb, Bull. sci. Cons. Acad. Yougsl., (A), 10/10, 313-316, Zagreb.
 Radanović-Gužvica, B., (1996.): Analiza brojnosti i porijekla uzoraka mineraloške-petrografske zbirke Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu inventiranih od 1986. do 1995. godine. Knjiga sažetaka znanstvenog skupa Muzej-jučer, danas, sutra (povodom 150. godišnjice utemeljenja Hrvatskoga narodnog muzeja 1846.-1996.), 54, Zagreb.

Primljeno: 13.2.1997.

Summary:

The exhibition "A century of acquiring mineralogical museum specimens", The Croatian Natural History Museum, April-May 1996

Vladimir Zebec
 Marin Soufek

The natural history holdings are not only markedly different from the holdings of all other museums, but there is also a great variety within the holdings to the extent that the diversity is extreme. Some objects are radioactive and some are so toxic that they are too dangerous to be handled in a normal way; on the other hand, in the case of other objects we are faced with a dilemma – whether we should eat them or catalogue them. For the exhibition "A century of acquiring mineralogical museum specimens" the Museum selected especially beautiful minerals, representative specimens from well-known mineralogical sites in the world. All of them were acquired between 1901 and 1911, and their acquisition is linked with the name of the Museum's director Mijo Kišpatić. The specimens were acquired exclusively through purchase (we still have the original receipts). Unfortunately, the director who succeeded him, Fran Tučan, did not continue with this practice, so that the state of the collection actually suffered a decline, and this practice continued until 1975.

In the following period the number of specimens grew, so that in 1986 the value of the acquisitions rose to 50,000 DEM.

During the twenty years of new acquisitions 450 new inventory numbers were issued. These new specimens have found their place at the exhibition on equal par with the exhibits from the time when Kišpatić was director. Provoked by obstacles in acquiring new specimens and given hope by the results of acquisitions, the authors of the exhibition wanted to send a clear message to the public through the arguments that they have presented to visitors.

SABIRANJE GRAĐE ZA MUZEJ GRADA ILOKA U PROGONSTVU

Mato Batorović
 Muzej grada Iloka u progonstvu

isati o sabiranju muzejske građe, dok nismo u svome mjestu i dok nemamo svoga prostora, čini se nelogičnim. Ipak, čovjek je sabirač od postanka svijeta, a pojedinac od svoga rođenja. I ne može biti ni opstanka, a još manje napretka bez sabiranja, kako materijalnih potrepština, tako i duhovnih bogatstava.

Ostaviš bez svoga staništa, progonom iz Iloka 1991. godine, nisam ostao i bez svojih ineteresa. Htio sam i dalje pomoći i biti od koristi Iloku i Iločanima. Nisam imao vremena razmišljati što treba činiti. Sve se samo nametnulo. Mnogi su tražili podatke o gradu, muzeju, pojedinim ljudima, temama. Često sam bio tužan i osjećao se bespomoćnim razmišljajući o bogatoj muzejskoj knjižnici, koju sam većim dijelom sam skupio i stvarao. U stanu mi je ostala bogata tematska knjižnica o povijesti Iloka, Srijema i Slavonije, o sv. Ivanu Kapistranu i neke druge manje cjeline. Svega toga više nemam. A podatke traže.

Potvrdilo se staro iskustvo: "Kako siješ, tako i žanješ!" Uvijek sam ljude koji su pokazivali ljubav prema Iloku i sklonost prema povijesti podsjećao na nova izdanja o našem kraju, slao im članke, poklanjao knjige i časopise. Kada mi je ovih godina u progonstvu ustrebalo, dobio sam te materijale opet na korištenje. Tako sam počeo sabiračkom djelatnošću za Muzej grada Iloka.

Ukratko iznosim nešto od djelovanja Muzeja grada Iloka u progonstvu. Najviše što smo mogli učiniti u progonstvu je davanje pravih informacija o događanjima u Iloku i okolici u danima rata, kao i o tome što se događa sada dok je grad i hrvatsko Podunavlje pod okupacijom. Mogli smo prognanike podržavati u nadi i vjeri u povratak i prikupljati podatke o životu u progonstvu. To je osnova i početak svega našeg djelovanja.

Zbirka dokumentacije

- Bilježimo podatke koje dobivamo od ljudi koji su dolazili i dolaze iz Iloka.
- Bilježimo pisanom riječi i fotografijom život i aktivnosti Iločana u progonstvu.
- Izrezujemo novinske članke o Iloku i iločkom kraju te o području pod upravom UNTAES-a.
- U muzejima, arhivima i knjižnicama Zagreba i Osijeka bilježimo i fotokopiramo gradu i materijale o našem kraju, da se lakše može njome služiti i koristiti.
- Ekspozate s iločkog područja, koji su od prije u muzejima Hrvatske, nastojimo evidentirati a po mogućnosti nabaviti i fotografije za naš fotoarhiv.
- Prikupljamo i fotokopiramo radove i članke o Iloku i mjestima koja su u sastavu grada Iloka: Bapska, Šaregrad i Mohovo.

Knjižnica

Poznato je da se ništa ne može pisati bez knjižnice, stoga posebnu pozornost poklanjamo nabavi knjiga, kataloga i časopisa, napose o našem kraju, prognaničkoj tematici i stručnoj muzeološkoj literaturi. Istina, sve prikupljene knjige dobili smo dobrotom ustanova: MDC-a, muzeja, drugih izdavača, te pojedinaca. Već je spomenuto da smo prve knjige dobili na korištenje od Iločana i prijatelja Iloka.

Muzej grada Iloka u progonstvu ima knjižnicu sa 600 knjiga, zbirku kataloga od 750 primjeraka, te zbirku iločkih izdanja: knjiga, kataloga, novina, otprilike 150 starih i novih izdanja.

Prikupili smo i zbirku razglednica Iloka, također najvećim dijelom donacijama.

Zbirka umjetničkih djela

Godine 1992. zagrebački umjetnici koji su prije rata sudjelovali u radu Likovne kolonije "In signo terrae" u Iloku, potaknuli su nas da organiziramo rad XVI. saziva Likovne kolonije u Zagrebu, te smo dobili 34 djela za galeriju, a na izložbama po Slavoniji dobili smo još desetak poklona za naš fundus. Izložba je organizirana u Zagrebu, Krapini, Virovitici, Novoj Gradiški, Slavonskom Brodu, Osijeku, Belišću, Slatini. U Rapcu u Istri radio je 1995. godine XVII., a u Labinu XVIII. saziv Likovne kolonije Ilok, u kojima je nastalo pedesetak djela, a prikupljena je i "Donacija likovnih umjetnika za Ilok" s više od stotinu djela. Djela XVIII. saziva još nisu pripremljena za izložbu, a akcija Donacija traje i dalje.

Kod ovih akcija veliku pomoć pružili su za XVI. saziv Hrvatska vojska, a za druga dva saziva Istarska županija, gradovi i općine te mnoga poduzeća, ustanove i pojedinci u Istri. Zbirka ima više od 200 umjetnina: terakote, keramike, skulptura, ulja na platnu, akvarela, grafika, grafičkih mapa i dr.

Fototeka

Od mnogih pojedinaca dobili smo stare fotografije ili filmove događanja i motiva Iloka, koje smo presnimili i izradili fotografije za našu fototeku. Zbirka sadržava oko 400 fotografija.

Druga cjelina su filmovi i fotografije na kojima od 1994. godine bilježim iločka događanja u progonstvu. Zbirka ima oko 50 filmova sa 2000 snimaka i fotografija.

Iznio sam ukratko iskustva Muzeja grada Iloka u progonstvu, koja pokazuju da se i u teškim prilikama, bez nekih većih materijalnih sredstava može dosta prikupiti i obogaćivati zbirke muzeja.

I ovom prilikom svima, koji nam pomažu u čuvanju kulturne i povijesne baštine Iloka zahvaljujem, napose zahvaljujem Knjižnici Muzejskoga dokumentacijskog centra, koja nam uvijek rado ustupa izdanja s "Interlibera" i druge duplikate za našu knjižnicu.

Napominjem i to da sam "Iskustva Muzeja grada Iloka u prikupljanju i obradi dokumentacije sadašnjosti" iznio na savjetovanju Savremenost kao muzeološka tema za budućnost, održanom u Budvi 5. i 6. listopada 1981. godine, a temu "Prikupljanje znanstvene dokumentacije sadašnjosti kao muzeološka tema za budućnost" obrazložio sam na IV. znanstvenom saboru Slavonije i Baranje, održanom na Zvečevu 26. - 28. listopada 1983. godine.

Primljeno: 3.4.1997.

Summary:

Collection of objects by the Ilok Town Museum in exile

Mato Batorović

It might seem illogical to write about the collection of museum objects while we are not in our town. But man has been a collector from the dawn of time, and there can be no progress without the collection of both material and spiritual wealth. All that we have been able to do over the years while Ilok was under occupation was to support the displaced persons in the hope and faith in our return and to collect data from their life after they were forced to leave their homes. In this way we collected information from people from Ilok, noted the activities of displaced people from Ilok, and copied materials relating to Ilok in museums, archives and libraries. We have tried to register exhibits from the Ilok region, which were previously kept in Croatian museums, and to obtain photographs for our photo-archives. Special attention was devoted to the acquisition of books, catalogues and periodicals for our library. Before the Patriotic War, the Ilok Town Museum had a library with 6000 books, a collection of catalogues and a collection of books, catalogues and newspapers published in Ilok.

Carrying on the tradition of the "In signo terrae" Art Colony, we have organised the 16th, 17th and 18th session of the Art Colony and the participants have donated more than a hundred works to our Museum. Our photo-archives in exile already have some 400 photographs and 50 films with 2000 pictures.